

er saaledes henvist til at benytte Erfaringerne fra 1868 til nu, men maa da ogsaa af Hensyn til den fortere Arrække foretage en passende Reduktion af Gjennemsnitstallene." Altsaa, man finder et Gjennemsnitstal, og saa maa man foretage „en passende Reduktion“, fordi Arrækken er for kort! Det er jo allerede et Spørgsmaal, hvad man vil forstaa ved „en passende Reduktion“, men saa hedder det endvidere: „Tillige maa bemærkes, at der endnu ikke foreligger Resultater fra de sidste Aar siden 1877 statistisk bearbejdede.“ Af de 14 Aar udgaa altsaa yderligere Aarene siden 1877, saa at der kun bliver tilbage Arrækken fra 1868 til 1877! Bygger man saa paa den? Nei, saa hjælper man sig ved et Skjøn, ved at tage et Anslag efter, hvad man mener, at der passende kunde være ydet i de paagældende Aar. Det hedder nemlig fremdeles: „Naar man imidlertid gaar ud fra, at Gjennemsnitsligningen i disse sidste 5 Aar — hvad man med Sandsynlighed kan gjøre — har udgjort 6 Millioner Kr. paa Hartkornet og 3 Millioner paa Formue og Velighed, o. s. v.“ Nu spørger jeg, hvem er det, der paastaar dette? Hvem er den officielle Myndighed, som vi kunne henholde os til, og som vi, hvis Beregningen findes at være urigtig, kunne henvende os til og sige: „det er den Mand, hvem Ansvarret paahviler for, at vi her have optaget og fastsat et Resultat, som viser sig at være fuldstømmen i Uoverensstemmelse med Virkeligheden!“? Naar man ser denne Reduktion af et Par Mennefsaldere til 14 Aar, og naar man saa derfra bortskærer Aarene efter 1877 og supplerer dette med Noget, som man mener „med Sandsynlighed“ at kunne gjøre, uden dog at Noget kan svare paa, hvem det er, der kan svare for, at det er rigtigt, saa forekommer det mig, at det hele Grundlag bliver fuldstændig usikkert. Naar man nu altsaa gaar ud fra det, at Ligningen er vozet til 6 Millioner Kroner, saa bygger man videre paa, at Beregningen i Henhold til Lovforslagets Regler vil føre til en Hartkornsskat af over $3\frac{3}{4}$ Million Kr., naar den ansættes til Halvdelen, og til en Hartkornsskat af over 5 Millioner Kr., naar den ansættes til $\frac{2}{3}$ af den samlede Skatteligning, imedens Beløbet vilde blive lidt over 5 Millioner Kr., naar man kun tager Hensyn til Gjennemsnitsskatten paa Hartkornet alene. Ja, her staa vi altsaa overfor et Alternativ. Hvad gjælder: $3\frac{3}{4}$ eller 5 Millioner Kr.? Hvad skulle vi nu vælge? Det forekommer mig, at her maatte man sige: Ja, naturligvis maa vi have Oplysninger rundt omkring fra med Hensyn til, hvad det sande Tal er, thi her maa vi bygge paa Virkelighedsgrunde og ikke

paa, hvad Denne eller Hin mener. Men hvad bliver saa Resultatet? „I Betragtning af den fortere Arrække“, hedder i Betænkningen, „hør man vistnok nøies med det første Alternativ“. Altsaa i et Spørgsmaal om Antallet af Millioner „hør man vistnok nøies med det første Alternativ“, og hvorfor? „I Betragtning af den fortere Arrække!“ Det vil sige: Fordi de Oplysninger, som vi have, ere saa ufuldstændige og ufyldestgjørende, at vi ikke kunne komme til et sikkert Resultat; saa blive vi staaende ved det Første, om hvilket vi kunne sige, at vi vide ligesaa lidt, om det er rigtigt, som det Andet, eller muligvis som et hvilket som helst Tredie. Nu spørger jeg de Herrer: Kan man bygge paa saadanne Oplysninger, der ifødet for at være byggede paa virkelige Opgjørelser, som man kunde indhente rundt omkring hos Kommunerne, hvor man kunde faae Sikkerhed for, hvad Hartkornsbyrden har udgjort, ere byggede paa et Skjøn, der er anstillet af Mogle, som mene, at vi kunne komme til et saadant Resultat, og som antage dette efter deres rent subjective Skjøn, men uden at vi der have nogen som helst virkelig objektiv Sikkerhed, nogen som helst Udtalelse, vi kunne holde os til, eller Noget som helst, hvem vi kunne paalægge Ansvar for disse Data, som saaledes skulde afgive det nødvendige Grundlag for den store og betydningsfulde Foranstaltning, hvis Konsekvenser og Væsen jeg iøvrigt ikke skal udtale mig om, nemlig Hartkornsskattens Fixering? Det forekommer mig, at netop det Resultat, man der er naaet til, indeholder det bedste Bevis for, hvor absolut nødvendigt det vilde være, inden man skred til at vedtage et Lovforslag, som dette, at man saa har et rent og klart og fylldigt Grundlag, som ikke er bygget paa Skjøn og Sandsynlighedsberegning, saa at Ingen kan sige, hvad Værd der objektivt kan tillægges den, men paa et fylldigt og udtømmende statistisk Materiale. Dertil kommer jo yderligere, at Forholdet mellem Skat paa Hartkorn og Formue- og Indkomstsskat kan variere til det Yderste i de enkelte Kommuner. Kan man altsaa fastsætte et Gjennemsnit, uden at tage Hensyn til, hvorledes Forholdet i de enkelte Kommuner har stillet sig? Det er et Spørgsmaal, som jeg mener, baade har Betydning i Henseende til Afgjørelse af, om Reformen kan gjøres, og yderligere har den største Betydning i Henseende til Spørgsmaalet, hvorledes den skal kunne gjøres, og hvor man kan fixere Grændsen i saa Henseende. Det er altsaa klart, at uden disse Oplysninger maatte vi paa dette Kardinalpunkt, paa det Princip, Lovforslaget her søger at gennemføre, standse fuldstændig og